Aan de raad van de gemeente Lingewaard

Onderwerp	Omgekeerde verordening sociaal domein
Portefeuillehouder	A. Slob
Zaaknummer collegevoorstel	ZS-668242

Beslispunten

1. De Verordening Sociaal Domein gemeente Lingewaard 2023 vast te stellen.

Inleiding

In de beleidsnota sociaal domein 2020-2024 ‘Iedereen hoort erbij!’ heeft u besloten te gaan werken met de omgekeerde verordening. Het college heeft u beloofd dit voorjaar een omgekeerde verordening ter besluitvorming voor te leggen.
Voor u ligt de verordening sociaal domein gemeente Lingewaard 2023. Wij zijn niet de eerste en enige gemeente in Nederland die de stap naar een omgekeerde verordening zet. Steeds meer gemeenten kiezen ervoor een verordening te maken die integraal is, ruimte biedt voor maatwerk en beter leesbaar is.

Beoogd effect

Lingewaardse inwoners krijgen de hulp en ondersteuning die:

- bij hun unieke situatie past en
- de beste oplossing biedt voor hun vraagstukken op de lange termijn.

Argumenten

2.1 De omgekeerde verordening past bij de manier waarop wij Lingewaardse inwoners willen ondersteunen in het sociaal domein

De omgekeerde verordening maakt deel uit van de beweging die we in het sociaal domein ‘de Lingewaardse manier van werken’ zijn gaan noemen. In de Lingewaardse manier van werken zetten we de inwoner centraal en werken we volgens ‘de bedoeling’. Dat houdt in dat we vragen en problemen van onze inwoners benaderen vanuit hun leefwereld; niet de regel van de wet, maar de bedoeling van de wet staat voorop. Binnen deze manier van werken passen we bij de toegang de omgekeerde toets en de nieuwe route toe. Dit zijn beide methoden om de vraag van de inwoner als uitgangspunt te nemen. De nieuwe route wordt toegepast in planbijeenkomsten voor meer complexe problemen. De omgekeerde toets is bij elke vraag van een inwoner toe te passen. De Lingewaardse manier van werken is dus geen loze beleidsterm, maar de manier waarop wij onze inwoners willen ondersteunen. De omgekeerde verordening is het sluitstuk van deze beweging.

De omgekeerde verordening helpt bij die manier van werken doordat deze:

- Zo is opgebouwd dat de vragen die inwoners kunnen hebben per hoofdstuk zijn terug te vinden;
- Integraal is: de gemeentelijke regels voor de belangrijkste wetten in het sociaal domein zijn samen in één verordening te vinden;
- Minder regels bevat, waardoor we oplossingen beter op de unieke situatie van de inwoner kunnen aanpassen;
- In begrijpelijke taal is opgeschreven.

2.2 De verordening sociaal domein gemeente Lingewaard 2023 is integraal, overzichtelijk en leesbaar

Deze verordening vervangt negen verordeningen (zie bijlagen) waarin de gemeentelijke regels voor de Jeugdwet, de Wmo, de Participatiewet en de Wet op de gemeentelijke schuldhulpverlening zijn vastgesteld. De verordening is ingedeeld op de vragen en problemen waar inwoners tegenaan kunnen lopen. Bij ieder artikel staat op welke wet(ten) het artikel van toepassing is. Hierdoor zijn de regels beter op elkaar afgestemd en zijn makkelijker te vinden. Daarnaast is de verordening geschreven in toegankelijk taalgebruik, waardoor de regels beter te begrijpen zijn voor inwoners.

Het is gebruikelijk in een verordening alleen regels op te nemen die regelen wat niet al in de wet is beschreven. In deze verordening hebben we soms artikelen opgenomen die al in de wet zijn opgenomen. We hebben dat gedaan als daardoor de regels die wij als gemeente toevoegen aan de wet logischer en beter te begrijpen zijn voor de lezer van verordening.

2.3 De verordening sociaal domein gemeente Lingewaard 2023 bevat geen beleidswijzigingen
Deze nieuwe verordening is anders opgezet. Om de discussie over de vorm van deze verordening goed te kunnen voeren, hebben we geen beleidswijzigingen opgenomen in de verordening. De verordening is echter wel regelarmer. Er zijn dus regels die wel in de oude verordeningen staan, die niet terugkomen in deze nieuwe. Eventuele beleidswijzigingen die we in de verordening moeten opnemen, zullen we in een volgend voorstel voorleggen.

2.4 De verordening is gecontroleerd op aanpassing in het kader van het breed offensief voor de Participatiewet
Het wetsvoorstel Breed Offensief is op 29 november 2022 door de Eerste Kamer aanvaard. Het breed offensief is een brede agenda om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten. Doelen van de maatregelen uit het breed offensief zijn:

- het makkelijker maken voor werkgevers om mensen met een arbeidsbeperking aan te nemen;
- mensen met een arbeidsbeperking voor langere tijd aan het werk krijgen;
- werk voor mensen met een arbeidsbeperking aantrekkelijker maken (bijvoorbeeld door meer inkomen);
- zorgen dat werkgevers en werkzoekenden elkaar makkelijker vinden.

Om meer mogelijk te maken vraagt de wetgever ons meer regels in de verordening op te nemen per 1 juli 2023. Meer regels opnemen in de verordening druist in tegen het principe van de omgekeerde verordening: meer mogelijkheden maatwerk te bieden aan onze inwoners door minder regels. Wij hebben de verordening gescand op de onderdelen die wij volgens het wetsvoorstel bij verordening moeten regelen. De conclusie is dat de verordening voldoende ruimte biedt om het doel van het Breed Offensief te waarborgen. De maatregelen uit het Breed Offensief kunnen we uitvoeren binnen de regelruimte die de omgekeerde verordening ons biedt.

2.5 De omgekeerde verordening biedt meer ruimte voor maatwerk
Doordat de omgekeerde verordening regelarmer is dan de oude verordeningen, biedt zij meer ruimte voor maatwerk. Regels kunnen enerzijds zekerheid bieden, maar beperken ook de mogelijkheden. Om volgens de bedoeling van de wet te kunnen werken, is het nodig ruimte te bieden aan creatieve oplossingen voor unieke problemen van de Lingewaardse inwoners. Wat de bedoeling van de wet is en wat wij als gemeente belangrijk vinden, staat beschreven in de inleiding van de verordening.

2.6 De Adviesraad Sociaal Domein heeft het college een advies gestuurd over de verordening
In de bijlagen vindt u de brief van de Adviesraad Sociaal Domein aan het college en het antwoord van het college hierop.

Kanttekeningen

2.1 De regels in de omgekeerde verordening bieden minder houvast bij het besluiten over hulp en ondersteuning

Voor 2015 werd op basis van criteria besloten op welke zorg en ondersteuning iemand recht had. Dit was duidelijk, maar leidde niet altijd tot passende ondersteuning. Omdat iedereen verschillend is en de omstandigheden nooit hetzelfde zijn, willen we die factoren meewegen als we een keuze maken voor de inzet van ondersteuning. Dat kan alleen als er minder regels zijn. Dit vraagt echter van onze consulenten dat zij goed moeten beargumenteren waarom een inwoner bepaalde ondersteuning wel of niet krijgt. De consulenten zijn en worden hiervoor getraind.

2.2 De verordening is nog niet in de praktijk getoetst
De oude verordeningen zijn bij elke aanpassing verbeterd, waardoor de 'fouten' er grotendeels uit zijn. Dit is een eerste versie van een verordening voor het sociaal domein. Hoewel deze verordening met veel zorg tot stand is gekomen, is het mogelijk dat regels niet goed of niet duidelijk genoeg zijn overgenomen. Dit kunnen we alleen ontdekken door te werken met de verordening. Wij passen daarom de verordening jaarlijks aan om de kinderziektes eruit te halen. Tussentijdse aanpassingen doen we alleen als een verkeerde regel of formulering grote gevolgen heeft.

Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.

Communicatie en participatie
De verordening sociaal domein 2023 is voorgelegd aan de Adviesraad Sociaal Domein. De adviesraad heeft formeel adviesrecht bij nieuwe verordeningen of aanpassingen van bestaande verordeningen. Het advies van de adviesraad is bijgevoegd. De aanbevelingen zijn verwerkt in de verordening.
Zodra u de verordening heeft vastgesteld wordt deze gepubliceerd via de verplichte kanalen.

Voortgang
De verordening zal ingaan op 1 juli 2023, onder gelijktijdige intrekking van de oude verordeningen. In het derde kwartaal van 2023 volgt een eerste tussenevaluatie. Als de tussenevaluatie daar aanleiding toe geeft, passen wij de verordening aan en volgt er een voorstel aan uw raad.
In het derde kwartaal van 2024 evalueren wij de vorm en de inhoud van de verordening. Ook hierover zullen wij uw raad informeren en, als bijstellen nodig is, een voorstel voorleggen.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Bijlagen
1. Concept raadsbesluit met Verordening sociaal domein gemeente Lingewaard 2023
2. Verordening maatschappelijke ondersteuning Lingewaard 2022
3. Technische wijziging verordening maatschappelijke ondersteuning Lingewaard 2022.
4. Verordening Jeugdhulp Lingewaard 2021
5. Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Lingewaard 2017
6. Verordening loonkostensubsidie Participatiewet gemeente Lingewaard 2017
7. Verordening tegenprestatie Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Lingewaard 2015
8. Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet gemeente Lingewaard 2015
9. Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Lingewaard 2022
10. Verordening handhaving Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Lingewaard 2015
11. Verordening beslistermijn schuldhulpverlening gemeente Lingewaard 2021
12. Advies Adviesraad Sociaal Domein d.d. 15 maart 2023
13. Reactie van het college op advies Adviesraad Sociaal Domein

Bemmel, 28 maart 2023

burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. I.P. van der Valk	dr. P.T.A.M. Kalfs